

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного
менеджменту

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
для підготовки до практичних занять та виконання
самостійної роботи
з дисципліни «ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОГРАМАМИ І
МІЖНАРОДНИМИ ПРОЄКТАМИ»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності D3 «Менеджмент»
ОПП «Управління інвестиційною діяльністю та
міжнародними проектами»

Київ – 2025

Дергач А.В. Навчально-методичний посібник для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і міжнародними проєктами» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент» ОП «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проєктами». Київ: НУБіП України, 2025. 104 с.

Рекомендовано вченою радою факультету аграрного менеджменту

НУБіП України

протокол № 3 від 17 жовтня 2025 року

Укладачі: Дергач А.В., к.держ.упр., доцент

Рецензенти: Бондаренко В.М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі НУБіП України;
Власенко Т.О., к.е.н., доцент, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП України.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи

з дисципліни «ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОГРАМАМИ І
МІЖНАРОДНИМИ ПРОЄКТАМИ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент»

ОПП «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проєктами»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ	7
Змістовний модуль 1.	
Практичні роботи №1-3.	9
Змістовний модуль 2.	
Практичні роботи №4-7.	20
ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ РОБІТ	34
КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ	39
ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	46
ГЛОСАРІЙ	55
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	84
ДОДАТКИ	90

ВСТУП

Дисципліна «Управління проєктами: Державні механізми управління інвестиційними програмами і міжнародними проєктами» є обов'язковою компонентою ОПП. Дисципліна формує знання і навички щодо організації, планування, реалізації та моніторингу інвестиційних та міжнародних проєктів з урахуванням державних механізмів управління. Вивчаються нормативно-правові засади, інституційна структура, механізми оцінки ефективності, а також джерела фінансування проєктів, включаючи міжнародні фінансові організації. Особлива увага приділяється впровадженню сучасних інструментів державного управління проєктами, процедурі відбору, оцінки ризиків та контролю за реалізацією. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних ефективно працювати у сфері управління проєктами у публічному секторі та взаємодіяти з міжнародними партнерами.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Управління проєктами: Державні механізми управління інвестиційними програмами і міжнародними проєктами»: отримання знань та навичок щодо управління інвестиційними програмами і проєктами, розробки дієвих механізмів державного

управління для забезпечення ефективного менеджменту інвестиційно-проектної діяльності підприємств.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію в управлінні проектами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проєктами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво проєктом.

ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Одним із методів, що використовуються при вивченні дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і міжнародними проєктами» для формування вмінь та навичок, є практична робота – процес, спрямований на закріплення знань, набуття вмінь та формування навичок, через комплекс методів, здійснюваних прийомами, пов'язаними із застосуванням знарядь дослідної і продуктивної праці.

Значущість практичних робіт полягає в тому, що вони забезпечують:

- актуальність тематики, у зв'язку з тим, що зачіпаються загальнонавчальні вміння та навички;
- при збереженні відведених на вивчення теми годин (в т. ч. і на практичні роботи) з'являється можливість поглибленого вивчення матеріалу;
- творчий підхід до викладання предмета.

Виконання практичних робіт з дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і міжнародними проєктами» здійснюється за допомогою електронного навчального курсу «Державні механізми

управління інвестиційними програмами і проектами»:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5078> .

Змістовний модуль 1.

Загальні підходи до державного управління інвестиційними програмами і проєктами

Практична робота №1. Сутність державної інвестиційної політики

Мета: проаналізувати та розкрити сутність державної інвестиційної політики. Ознайомитись зі складовими інвестиційної діяльності як об'єкта державного регулювання інвестиційних процесів

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 1, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 1 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Державне управління і політика: загальне і особливе
2. Поясніть зміст поняття «державне управління» і що воно має забезпечувати в першу чергу?

3. Поясніть зміст поняття «політичне управління» як різновид управління.

4. Що являє собою державна інвестиційна політика з урахуванням особливостей розвитку процесу інвестування в сучасних умовах?

5. Чим зумовлюється необхідність провадження державою ефективної інвестиційної політики?

6. Що є об'єктом державного регулювання інвестиційних процесів? Вашу відповідь обґрунтуйте.

7. Які вам відомі складові інвестиційної діяльності (в розрізі предмету, об'єкту та суб'єкту інвестиційної діяльності)? Надайте коротку характеристику кожної складової.

8. Головні завдання інвестиційної політики.

9. Система основних факторів, що впливають на формування інвестиційної політики держави в сучасних умовах.

10. Охарактеризуйте систему головних цілей та завдань державної інвестиційної політики в сучасних умовах.

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 1, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуційно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

В сучасних умовах розвитку економіки України суттєво зростає роль інвестиційної діяльності і вирішальна роль в організації інвестиційної діяльності належить саме державі, яка має обґрунтовано формувати державну інвестиційну політику з урахуванням усіх особливостей національної економіки.

Спираючись на існуючі розроблені напрями пріоритетного інвестування для України поміркуйте і сформууйте пріоритетні напрями інвестиційної діяльності в Україні в сучасних умовах. Вашу відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилення на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈.≈ ≈

Практична робота №2. Механізми державного управління інвестиційними програмами і проєктами

Мета: проаналізувати та розкрити сутність механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами. Вміти визначати роль та значення зазначених механізмів в системі інвестиційної діяльності

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 2, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 2 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Принципи і механізми реалізації державної інвестиційної політики.

2. Охарактеризуйте систему механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

3. Розкрийте зміст поняття «механізми державного управління інвестиційними програмами і проєктами», надавши коротку характеристику кожному з них.

4. Взаємозв'язок правових та економічних аспектів управління.

5. Місце фінансово-економічного механізму в системі механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

6. Організаційно-правовий механізм державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

7. Загальні та спеціальні форми державного управління інвестиційною діяльністю.

8. Методи управління, що застосовуються при здійсненні державного управління інвестиційною діяльністю.

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 2, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуатійно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Механізми державного управління інвестиційними програмами і проєктами – це багаторівнева єдина система, що складається з конкретних механізмів, сукупність яких віддзеркалює всі головні важелі управління інвестиційними процесами.

Виходячи з основних пріоритетних напрямів сучасної інвестиційної діяльності в Україні поміркуйте і надайте обґрунтовану відповідь на питання:

Які механізми, на вашу думку, є пріоритетними при формуванні і реалізації механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами?

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилення на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈·≈ ≈

Практична робота №3. Державне регулювання ринку інвестицій

Мета: проаналізувати законодавчі акти України в галузі інвестування. Орієнтуватися та знати загальні підходи щодо регулювання інвестиційної діяльності в Україні

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 3, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 3 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Чим відрізняються централізована та децентралізована моделі інвестиційної діяльності?
2. Що розуміють під формами державного регулювання інвестицій?

3. Назвіть економічні методи державного регулювання інвестиційної діяльності.

4. Назвіть складові елементи механізму регулювання інвестиційної діяльності.

5. Що розуміється під державним регулюванням інвестиційної діяльності?

6. Якими особливостями визначається держава в інвестиційних відносинах?

7. Що передбачає захист інвестицій?

8. Які державні гарантії інвестицій існують?

9. Хто й як може виконувати державну експертизу інвестицій?

10. Назвіть основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

11. Які існують методи державного регулювання інвестицій?

12. Чим відрізняються пряме та непряме втручання в інвестиційну діяльність?

13. Чи можна вважати Фонд державного майна України суб'єктом інвестиційних відносин?

14. Яку роль грає Антимонопольний комітет в інвестиціях?

15. Назвіть головні важелі державного впливу на інвестиційну діяльність.

16. Які установи на ринку інвестицій відносяться до саморегулюючих організацій?

17. В чому полягає участь саморегулюючої організації в інвестуванні?

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 3, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуатійно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Проаналізуйте стан інвестиційної діяльності в Україні за останні 5 років та надайте свої висновки та пропозиції згідно плану нижче.

Орієнтовний план питань-відповідей:

1. Які першочергові завдання створення ефективної національної інвестиційної системи в Україні?

2. Яку стратегію інвестиційного розвитку слід обрати Україні?

3. Чи відповідає інвестиційна діяльність України загальносвітовим тенденціям? Зробіть висновки і пропозиції.

4. Охарактеризуйте пріоритетні завдання державного регулювання інвестиційної діяльності?

5. Опишіть основні чинники необхідності активізації державного регулювання інвестиційної діяльності.

6. Розробіть та презентуйте шляхи покращення дієвості основних механізмів державного регулювання інвестиційної діяльності.

7. Зробіть висновки про характер інвестиційного клімату в Україні. Розробіть та презентуйте шляхи його покращення.

Довідково:

- Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні станом на 05.10.2023

(Додаток А)

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилання на відповідні ресурси подаються електронним

файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

Змістовний модуль 2. Особливості застосування механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами

Практична робота №4. Державне регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової економіки

Мета: визначити роль держави в регулюванні економіки в ринкових умовах та дослідити досвід державного регулювання інвестиційної діяльності в країнах з ринковою економікою

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 4, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 4 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Охарактеризуйте роль держави в регулюванні економіки (згіднопоглядів А. Сміта).

2. Охарактеризуйте роль держави в регулюванні економіки (згіднопоглядів Дж.М. Кейнса).

3. Виділіть найважливіші напрями державного регулювання економіки.

4. В які етапи проходило формування системи регулювання економіки в Україні?

5. Під час якого етапу було створено законодавчу базу інвестиційної діяльності?

6. Охарактеризуйте третій етап формування системи управління інвестиційним процесом.

7. Проаналізуйте досвід зарубіжних країн з державного регулювання інвестиційної діяльності.

8. Які поточні тенденції характерні для національних інвестиційних режимів економічно розвинених країн?

9. Які існують моделі реформування економіки (згідно класифікації Світового банку)?

10. Виділіть пріоритетні напрями інвестування в Україні.

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 4, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуативно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Міні-кейс.

Протягом 5 років тривав економічний спад у всіх галузях економіки, зумовлений зміною суспільно-політичного устрою в країні. Внаслідок проведення ряду реформ системи управління державою прогнозується загальнодержавне економічне зростання.

Однак існує велика ймовірність того, що викликане воно буде пожвавленням економічної активності лише у сфері посередництва та роздрібної торгівлі, куди очікується інвестування 95% всіх інвестиційних ресурсів.

В той же час у виробничих галузях продовжуватиметься процес скорочення виробництва та посилення безробіття.

Поміркуйте: як ліквідувати проблеми, що виникли в інвестиційній діяльності країни?

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилання на відповідні ресурси подаються електронним

файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈·≈ ≈

Практична робота №5. Методи і засоби державного регулювання інвестиційної діяльності

Мета: визначити цілі і принципи регулювання інвестиційної діяльності та засоби державного регулювання інвестиційної діяльності

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 5, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 5 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Розкрийте структуру механізму державного регулювання інвестиційної діяльності.
2. Яким чином держава в ринковій економіці

може бути залучена доінвестиційного процесу?

3. За якими напрямками здійснюється державне регулюванняінвестиційної діяльності?

4. В чому полягає зміст активного державного регулювання інвестиційноїдіяльності?

5. Що виступає першоосновою державного регулювання інвестиційноїдіяльності?

6. Перерахуйте основні завдання інвестиційної політики.

7. Назвіть основні цілі державного регулювання інвестиційної діяльності.

8. Окресліть загальні принципи реалізації впливу держави на інвестиційніпроцеси.

9. Назвіть засоби державного регулювання інвестиційної діяльності.

10. На здійснення яких заходів має бути спрямована система залученняінвестицій державою?

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 5, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуативно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Підготуйте письмову доповідь на тему: *«Напрями державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні в сучасних умовах»*.

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилання на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈≈≈

Практична робота №6. Організаційно-економічні форми державного регулювання створення умов здійснення інвестиційної діяльності

Мета: визначити організаційно-економічні форми державного регулювання створення умов здійснення інвестиційної діяльності та проаналізувати бюджетно-податкову, грошово-кредитну та амортизаційну політики, а

також особливості інноваційного процесу та інвестиційної діяльності

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 6, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 6 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. Які засоби регулювання інвестиційної діяльності застосовуються в межах проведення фінансово-бюджетної політики?

2. Що є основою для прийняття рішення про інвестування загальнодержавних бюджетних коштів?

3. Що включала податкова реформа і до яких наслідків вона призвела?

4. Перечисліть основні напрями держаної грошово-кредитної політики в стимулюванні інвестиційних процесів в Україні.

5. Які інструменти включає грошово-кредитна політика і як

вони впливають на інвестиційні процеси в країні?

6. Визначте основні напрями державної амортизаційної політики.

7. Охарактеризуйте особливості проведення амортизаційної політики і вкажіть на їх вплив на формування амортизаційних фондів.

8. Назвіть шляхи вдосконалення промислової політики.

9. Яке місце займає інвестування інноваційної діяльності в забезпеченні переходу до вищого технологічного укладу?

10. Які методи інноваційної політики активно використовуються в нашій державі?

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 6, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуаційно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Міні-кейс.

Протягом останніх 10 років тривав спад промислового виробництва. Внаслідок здійснення комплексу реформ та появи сприятливої ринкової кон'юнктури на світових ринках спад припинився та розпочалось активне нарощення обсягів виробництва. Однак основні виробничі фонди у промисловості морально застарілі, в той час як всі кошти підприємства спрямовують на нарощення виробництва та покриття поточних витрат.

На основі цього аналітики роблять прогнози подальшої депресії економіки.

Поміркуйте: як вивести країну з інвестиційної кризи?

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та посилення на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈•≈ ≈

Практична робота №7. Пріоритетні напрями і шляхи активізації інвестиційної діяльності в Україні

Мета: визначити умови створення сприятливого інвестиційного середовища та підвищення ефективності інвестицій в економіку України, а також сприяння залученню іноземних інвестицій.

Методичні рекомендації: студенти знайомляться з теоретичним матеріалом, викладеним у лекційному матеріалі теми 7, основній, додатковій літературі та Інтернет-джерелах, а також проводять самостійний пошук матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Завдання 1. Підготуватися до усного опитування по темі 7 відповідно до питань, окреслених в представленому матеріалі:

1. В чому полягає сутність сприятливого інвестиційного середовища і яка роль державних органів влади у його формуванні?

2. Які макроекономічні фактори визначають інвестиційний клімат країни?

3. Визначте умови активізації притоку іноземних інвестицій в Україну.

4. На основі яких критеріїв проводиться оцінка інвестиційної привабливості країни?

5. Яким чином визначається економічна і соціальна ефективність інвестиційної діяльності?

6. Охарактеризуйте механізм залучення іноземного капіталу.

7. Перерахуйте заходи, що можуть сприяти залученню іноземних інвестицій?

8. Від чого залежить інвестиційна поведінка суб'єктів господарювання?

9. В чому полягають ризики надходження інвестицій в економіку України?

10. Надайте визначення інвестиційного ризику та назвіть його показники на макрорівні.

11. На основі чого базується підхід до системи управління інвестиційними ризиками?

Завдання 2. Виконання навчального завдання (розмір тексту – до 1-ї сторінки)

Опрацювавши теоретичний матеріал до лекції 7, надати письмову відповідь на одне з питань (на вибір) завдання №1 даної практичної роботи.

Завдання 3. Виконання ситуативно-аналітичного завдання (розмір тексту – 1-2 сторінки).

Міні-кейс.

Оскільки ви – прогресивний законотворчий лідер країни, ви розумієте, який вплив на бізнес та освіту зараз має Інтернет та інформаційні технології. Ви також розумієте, що такі високотехнічні та сучасні методи ще дуже мало запроваджені у вашій країні, тому її можуть випередити інші держави на наступному етапі глобальної конкуренції. Ви міркуєте над тим, щоб запропонувати велику інвестиційну програму для покращення та поновлення інфраструктури зв'язку, методом впровадження високошвидкісних телефонних ліній для того, щоб дати широкий доступ до Інтернету населенню країни.

Програма включає до себе субсидії, які б дозволили поставити швидкий комп'ютер кожному студенту та службовцю у мале підприємство. Ви знаєте, що критики говорять, що цей проєкт не буде мати успіху як і всі інші великі проєкти на державному рівні. Підвищення податків для фінансування та придбання кредитів покладе неабиякий тягар на плечі платників податків та обмежать резервування на інші державні програми. Критики також вважають, що

таке велике інвестування у майбутньому буде не вичерпано, тому що у вашій країні немає інфраструктури «людського капіталу» (тобто ноу-хау) для того, щоб зробити інвестиції успішними та ефективними. Поновлена система зв'язку - це корисний інструмент лише для багатих країн, які мають порівнянні переваги у використанні цих технологій найбільш ефективним способом. Крім того, може бути, що Інтернет та Інтернет-технології зараз знаходяться у центрі громадської уваги та можливості Інтернету занадто перебільшені в засобах масової інформації на Заході. Краще рухатися повільно, та дозволити ринку збалансувати найбільш ризиковані сфери для інвестицій. Але ви вважаєте, що політики та державні чиновники повинні відігравати роль лідера у процесі використання технологій та зробити щось видатне, намагаючись визначити краще майбутнє для своєї країни.

Розгляньте всебічно ситуацію, що склалася стосовно інвестицій у інноваційну діяльність країни та надайте ваші пропозиції.

Завдання 2 та 3 виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи під час аудиторного навчання: усне опитування, письмовий звіт та

посилання на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈·≈ ≈

ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

Згідно навчального плану дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і проектами» самостійна робота студента складається з двох частин.

Самостійна робота 1. Інвестиційна діяльність як важливий фактор економічного зростання

Мета: набуття навичок визначення джерел інвестування в економіку країни та визначення особливостей економіки України для поліпшення її інвестиційного клімату

Самостійна робота 1 узагальнює всі знання, які отримано під час вивчення модулю 1 та виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку навчального закладу.

Під час виконання самостійної роботи кожен студент має самостійно опрацювати певні питання з визначених тем і виконати завдання, які описано нижче.

Хід виконання

1. Вивчити лекційний матеріал з першого модулю дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і проєктами».

2. Поміркуйте над наступними запитаннями:

1) Виділіть причини, що обумовлюють необхідність інвестицій в економіку України.

2) Які ключові особливості економіки України стримують поліпшення її інвестиційного клімату?

3) Визначте проблеми формування інвестиційного клімату в Україні.

4) Які заходи з покращення інвестиційного клімату в Україні можна запропонувати?

5) Запропонуйте напрями удосконалення інвестиційної політики України.

6) В чому полягають негативні особливості іноземних інвестицій?

3. Скласти глосарій з наступних понять: *державне управління, інвестиційний проєкт, інвестиційна діяльність, інвестиційний клімат, механізми державного управління інвестиційними програмами і проєктами.*

4. Підготуйте письмову доповідь (обсягом до 1 сторінки) з висвітленням основних ідей удосконалення

державного регулювання інвестиційної діяльності в економіці України.

Форма виконання завдань:

Завдання 1 та 2 – для усного опрацювання;

Завдання 3 та 4 – виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи: письмовий звіт та посилання на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту.

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

≈.≈.≈

Самостійна робота №2. Методи і засоби державного регулювання інвестиційної діяльності

Мета: набуття навичок визначення методів і засобів державного регулювання інвестиційної діяльності

Самостійна робота 2 узагальнює всі знання, які отримано під час вивчення модулю 2 та виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а

також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку навчального закладу.

Під час виконання самостійної роботи кожен студент має самостійно опрацювати певні питання з визначених тем і виконати завдання, які описано нижче.

Хід виконання

1. Вивчити лекційний матеріал з другого модулю дисципліни «Державні механізми управління інвестиційними програмами і проєктами».

2. Поміркуйте над наступними запитаннями:

1) Яким чином держава в ринковій економіці може бути залучена до інвестиційного процесу?

2) В чому полягає зміст активного державного регулювання інвестиційної діяльності?

3) Перерахуйте основні завдання інвестиційної політики.

4) Назвіть основні цілі державного регулювання інвестиційної діяльності.

5) Окресліть загальні принципи реалізації впливу держави на інвестиційні процеси.

6) На здійснення яких заходів має бути спрямована система залучення інвестицій державою?

3. Скласти глосарій з наступних понять: *державне регулювання економіки (ДРЕ), державні інвестиції, державна інвестиційна політика, інвестиційне середовище, методи державного регулювання економіки.*

4. Підготуйте письмову доповідь на тему: *«Засоби державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні в сучасних умовах».*

Форма виконання завдань:

Завдання 1 та 2 – для усного опрацювання;

Завдання 3 та 4 – виконуються письмово.

Форма подання результатів виконаної роботи: письмовий звіт та посилання на відповідні ресурси подаються електронним файлом формату MS Word, шрифт 14 пт, міжрядковий інтервал – 1, розміром до 5 сторінок тексту.

Термін виконання: згідно графіку навчального процесу та термінів зазначених в електронному курсі Elearn.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Державне управління і політика: загальне і особливе
2. Поясніть зміст поняття «державне управління» і що воно має забезпечувати в першу чергу?
3. Поясніть зміст поняття «політичне управління» як різновид управління.
4. Що являє собою державна інвестиційна політика з урахуванням особливостей розвитку процесу інвестування в сучасних умовах?
5. Чим зумовлюється необхідність провадження державою ефективної інвестиційної політики?
6. Що є об'єктом державного регулювання інвестиційних процесів? Вашу відповідь обґрунтуйте.
7. Які вам відомі складові інвестиційної діяльності (в розрізі предмету, об'єкту та суб'єкту інвестиційної діяльності)? Надайте коротку характеристику кожної складової.
8. Головні завдання інвестиційної політики.

9. Система основних факторів, що впливають на формування інвестиційної політики держави в сучасних умовах.

10. Охарактеризуйте систему головних цілей та завдань державної інвестиційної політики в сучасних умовах.

11. Принципи і механізми реалізації державної інвестиційної політики.

12. Охарактеризуйте систему механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

13. Розкрийте зміст поняття «механізми державного управління інвестиційними програмами і проєктами», надавши коротку характеристику кожному з них.

14. Взаємозв'язок правових та економічних аспектів управління.

15. Місце фінансово-економічного механізму в системі механізмів державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

16. Організаційно-правовий механізм державного управління інвестиційними програмами і проєктами.

17. Загальні та спеціальні форми державного управління інвестиційною діяльністю.

18. Методи управління, що застосовуються при здійсненні державного управління інвестиційною діяльністю.

19. Чим відрізняються централізована та децентралізована моделі інвестиційної діяльності?

20. Що розуміють під формами державного регулювання інвестицій?

21. Назвіть економічні методи державного регулювання інвестиційної діяльності.

22. Назвіть складові елементи механізму регулювання інвестиційної діяльності.

23. Що розуміється під державним регулюванням інвестиційної діяльності?

24. Якими особливостями визначається держава в інвестиційних відносинах?

25. Що передбачає захист інвестицій?

26. Які державні гарантії інвестицій існують?

27. Хто й як може виконувати державну експертизу інвестицій?

28. Назвіть основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

29. Які існують методи державного регулювання інвестицій?

30. Чим відрізняються пряме та непряме втручання в інвестиційну діяльність?

31. Чи можна вважати Фонд державного майна України суб'єктом інвестиційних відносин?

32. Яку роль грає Антимонопольний комітет в інвестиціях?

33. Назвіть головні важелі державного впливу на інвестиційну діяльність.

34. Які установи на ринку інвестицій відносяться до саморегулюючих організацій?

35. В чому полягає участь саморегулюючої організації в інвестуванні?

36. Розкрийте поняття «інновація».

37. Охарактеризуйте поняття «інноваційний процес» та його структуру.

38. Назвіть відмінності та особливості економіки інноваційного типу розвитку порівняно з еволюційним не інноваційним типом.

39. Розкрийте зміст понять інноваційна модель, інноваційна стратегія, інноваційна політика.

40. Перелічить етапи запровадження інноваційної моделі розвитку в зарубіжних країнах та розкрийте їх зміст.

41. Які форми стимулювання інноваційних процесів з боку держави встановлено у Законі України «Про інноваційну діяльність».

42. Охарактеризуйте зв'язок інноваційної діяльності з розбудовою економіки країни.

43. Що розуміється під правом інтелектуальної власності? Які об'єкти права інтелектуальної власності Вам знайомі?

44. Які твори можуть визначатися об'єктами авторського права?

45. Що розуміється під науковим відкриттям?

46. В чому відрізняється винахід від корисної моделі?

47. Що таке Промисловий зразок?

48. Якими майновими правами забезпечені комерційні найменування та торговельні марки?

49. Які чинники стримують інноваційний розвиток?

50. Назвіть форми державного впливу на інноваційні процеси.

51. Надайте порівняльну характеристику інноваційно активних підприємств.

52. Що розуміється під трансфером технологій?

53. Які функції покладаються на державу у сфері регулювання ринків технологій?

54. Які органи державного управління здійснюють регулювання інвестиційної діяльності в Україні?

55. Які функції Кабінету Міністрів України у сфері інвестиційної політики?

56. Які функції Міністерства фінансів України у сфері інвестиційної політики?

57. Які функції Міністерства закордонних справ у сфері інвестиційної політики?

58. Які функції Фонду державного майна у сфері інвестиційної політики?

59. Які функції Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, у сфері інвестиційної політики?

60. Які функції Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України?

61. Які функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у сфері інвестиційної політики?

62. Яка роль місцевих органів влади у роботі з інвестиційними проєктами?

63. Назвіть головні напрями із забезпечення організаційно-правового устрою інвестиційної діяльності.

64. Що розуміється під законодавством про інвестиційну діяльність?

65. Охарактеризуйте основні нормативно-правові акти з регулювання інвестиційних відносин.

66. Яку роль грають правові норми в інвестиційної діяльності?

67. У чому полягає сутність аналізу нормативних вимог в інвестуванні?

68. У який спосіб можна групувати нормативні вимоги

69. Як впливають норми Кодексів України на організаційно-правове забезпечення інвестицій?

70. Чи можна ігнорувати вимоги органів державного управління з приводу інвестицій?

71. З якою метою застосовують ієрархію правових норм?

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Державне управління має забезпечити:

- а) ефективне використання всіх видів ресурсів суспільства задля його стабільного функціонування та поступального розвитку;
- б) розроблення та реалізацію стратегії суспільного розвитку;
- в) відстоювання основних прав і свобод людини, її соціальну підтримку та захист;
- г) всі відповіді вірні.

2. Суб'єктом державного управління виступає:

- А) суспільство;
- Б) держава;
- в) суспільні відносини;
- г) правильна відповідь відсутня.

3. Об'єктом державного управління виступає:

- а) суспільство чи суспільні відносини, в які вступають люди в процесі своєї різноманітної діяльності;
- б) держава;
- в) державна політика;
- г) всі відповіді вірні

4. Інвесторами можуть бути:

- а) фізичні особи;
- б) юридичні особи;
- в) органи державної влади та управління;
- г) всі відповіді вірні.

5. Комплекс правових, адміністративних та економічних заходів держави, спрямованих на поширення і активізацію інвестиційних процесів – це:

- а) заходи з реалізації інноваційної політики;
- б) інвестиційна державна політика;
- в) інновації;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. Складова економічної політики, що проводиться державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій, напрямів їх використання, джерел отримання інвестиційних ресурсів – це:

- а) інновації;
- б) інвестиційна державна політика;
- в) заходи з реалізації інноваційної політики;
- г) вірна відповідь відсутня.

7. Діяльність держави щодо регулювання інвестиційної діяльності з метою реалізації економічної, науково-технічної та соціальної політики – це:

- а) державна інвестиційна політика;
- б) інновації;
- в) заходи з реалізації інноваційної політики;
- г) всі відповіді вірні.

8. Об'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) ринок реальних інвестицій;
- б) ринок фінансових інвестицій;
- в) ринок інтелектуальних інвестицій;
- г) всі відповіді вірні.

9. Предметом інвестиційної діяльності є:

- а) матеріальні та нематеріальні цінності;
- б) залучені або запозичені матеріальні та нематеріальні цінності;
- в) власні матеріальні та нематеріальні цінності;
- г) всі відповіді вірні.

10. Суб'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) держава;
- б) громадяни;
- в) суб'єкти господарювання;
- г) всі відповіді вірні.

11. Об'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) матеріальні та нематеріальні цінності;

- б) ринок реальних інвестицій;
- в) власні матеріальні та нематеріальні цінності;
- г) вірна відповідь відсутня.

12. Предметом інвестиційної діяльності є:

- а) держава;
- б) ринок фінансових інвестицій;
- в) власні матеріальні та нематеріальні цінності;
- г) вірна відповідь відсутня.

13. Суб'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) держава;
- б) матеріальні та нематеріальні цінності;
- в) ринок фінансових інвестицій;
- г) всі відповіді вірні.

14. Об'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) ринок фінансових інвестицій;
- б) держава;
- в) залучені або запозичені матеріальні та нематеріальні цінності;
- г) всі відповіді вірні.

15. Предметом інвестиційної діяльності є:

- а) залучені або запозичені матеріальні та нематеріальні цінності;

- б) ринок фінансових інвестицій;
- в) держава;
- г) вірна відповідь відсутня.

16. Суб'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) залучені або запозичені матеріальні та нематеріальні цінності;
- б) громадяни;
- в) матеріальні та нематеріальні цінності;
- г) вірна відповідь відсутня.

17. Об'єктом інвестиційної діяльності є:

- а) громадяни;
- б) залучені або запозичені матеріальні та нематеріальні цінності;
- в) ринок інтелектуальних інвестицій;
- г) вірна відповідь відсутня.

18. До ринку інтелектуальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції у наукові дослідження;
- б) інвестиції у підготовку, перепідготовку та підвищення кадрів;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) всі відповіді вірні.

19. До ринку фінансових інвестицій відноситься:

- а) прямі іноземні інвестиції;
- б) інвестиції у наукові дослідження;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) вірна відповідь відсутня.

20. До ринку інтелектуальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції у придбання патентів, ліцензій, ноу-хау тощо;
- б) інвестиції у підготовку, перепідготовку та підвищення кадрів;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) всі відповіді вірні.

21. До ринку фінансових інвестицій відноситься:

- а) непрямі портфельні інвестиції;
- б) інвестиції у наукові дослідження;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) вірна відповідь відсутня.

22. До ринку реальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції в основний капітал;
- б) капітальні інвестиції;
- в) інноваційні інвестиції;
- г) всі відповіді вірні.

23. Економічні функції держави:

- а) забезпечення конкурентоздатності економіки та захист національного виробництва;
- б) забезпечення процесу соціально справедливого перерозподілу доходів та національного багатства;
- в) згладжування впливу економічних циклів на національну економіку;
- г) всі відповіді вірні.

24. До ринку реальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції в основний капітал;
- б) інвестиції у підготовку, перепідготовку та підвищення кадрів;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) вірна відповідь відсутня.

25. Економічні функції держави:

- а) реалізація фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики;
- б) забезпечення конкурентоздатності економіки та захист національного виробництва;
- в) забезпечення процесу соціально справедливого перерозподілу доходів та національного багатства;
- г) всі відповіді вірні.

26. До ринку реальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції у підготовку, перепідготовку та підвищення кадрів;
- б) капітальні інвестиції;
- в) інвестиції в освіту та медицину;
- г) вірна відповідь відсутня.

27. Економічні функції держави:

- а) забезпечення конкурентоздатності економіки та захист національного виробництва;
- б) згладжування впливу економічних циклів на національну економіку,
- в) реалізація фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики;
- г) всі відповіді вірні.

28. До ринку реальних інвестицій відноситься:

- а) інвестиції в освіту та медицину;
- б) інвестиції у підготовку, перепідготовку та підвищення кадрів;
- в) інноваційні інвестиції;
- г) вірна відповідь відсутня.

29. До завдань інвестиційної діяльності відноситься:

- а) динамічний і стійкий розвиток національної економіки;

- б) розширення виробництв, що забезпечують випуск продукції на експорт та імпортозамінної продукції;
- в) забезпечення випуску якісної і конкурентоспроможної продукції та товарів і надання послуг;
- г) всі відповіді вірні.

30. До завдань інвестиційної діяльності відноситься:

- а) запровадження енергоощадних технологій;
- б) забезпечення охорони навколишнього середовища;
- в) динамічний і стійкий розвиток національної економіки;
- г) всі відповіді вірні.

ГЛОСАРІЙ

Адміністративна система – ієрархічна система, що є складним суб'єктом державного управління, підсистемою системи державної влади. Здійснює управлінські функції планування, нормування, організації, координації, мотивації, контролю щодо різних сфер життєдіяльності суспільства. Ототожнюється із системою органів виконавчої влади

Адміністративні методи управління – 1) способи й форми управління, в основі яких лежить безпосереднє адміністрування, розпорядництво, що опирається на накази, розпорядження, надані зверху установки; 2) методи, засновані на тому, що суб'єкт керування, управляючий орган виробляє директиви, команди, розпорядження, що підлягають неухильному виконанню з боку об'єкта керування, підлеглих суб'єктів осіб

Активне управління портфелем – щоденний аналіз фондового ринку з метою відбору кращих цінних паперів для їхньої купівлі, або, навпаки, продажу тих активів, які зараз є менш привабливими.

Алонж – це додатковий аркуш паперу, що прикріплюється до векселя. Він потрібен для написання передавальних написів (про індосамент, аваль), якщо на самому векселі для них не вистачає місця.

Аналіз ризиків – дослідження міри невизначеності у процесі реалізації прийнятого рішення, ймовірність небажаних наслідків

Аналітична діагностика – проведення діагностичних досліджень безконтактними методами за допомогою статистичної інформації, з використанням методів комплексного економічного аналізу, бальних оцінок і т. п.

Антикризова програма – спеціальним чином підготовлений документ, у якому систематизовано викладається перелік основних заходів, що планується здійснити в межах держави для досягнення поставленої мети - виведення з кризового стану

Антикризове управління – управління неспроможністю (банкрутством) і процесом фінансового оздоровлення підприємства

Антикризове фінансове управління – це система прийомів і методів управління фінансами, спрямована на

попередження фінансової кризи та банкрутства підприємства

Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів лише через застосування ліквідаційної процедури

Безстрокові облігації – це боргові цінні папери, у яких немає терміну повернення боргу. Їх також називають вічними облігаціями.

Бенчмаркінг – програмно-цільове управління інвестиційними, інноваційними та маркетинговими проєктами на основі ринкової оцінки конкурентних позицій підприємства і успішного світового досвіду

Біржова облігація – це цінний папір і зобов'язання компанії, яке випускається за спрощеними правилами: не потрібно проводити державну реєстрацію. Їх реєстрацією займається сама біржа. Випускаються облігації на пред'явника і розміщуються через відкриту підписку на біржі.

Блокуючий пакет акцій – це частина звичайних акцій акціонерного товариства, що дозволяє їх власникам накладати своє вето на рішення ради директорів.

Вексель - вид цінних паперів, який забезпечує зобов'язання з одного боку і повернення боргу - з іншого. Оформляється у вигляді паперового бланка суворої звітності.

Вексельна програма - випуск серії цінних паперів (векселів) для залучення інвестицій.

Венчурний фонд - фонд, який вкладає гроші в перспективні проєкти і підприємства на етапі їх створення.

Відкритий пайовий інвестиційний фонд – це вид пайових інвестиційних фондів (ПІФ), чиї паї можна продавати і купувати в будь-який час. Ціну паю щодня розраховує, коригує і публікує керуюча компанія фонду. Обчислення базуються на розрахунках вартості чистих активів.

Грант – вид субсидій, який надається організацією чи приватною особою іншій організації чи приватній особі для здійснення конкретних проєктів у галузі науки, культури, освіти

Гуманітарна криза (катастрофа) – порушення усталеного життя великої групи людей (верстви, громади чи навіть нації), коли різко обмежується нормальне забезпечення їх продовольством, житлом, одягом, скорочується санітарне обслуговування тощо

Дзеркальний вексель – це точна копія векселя, який обертається на ринку. Однак дзеркальний вексель нічим не забезпечений і не має цінності. Це один з інструментів шахраїв і недобросовісних банків. За допомогою таких підрбок банки штучно збільшують свій капітал.

Депресія (в економіці) – (лат. deprassus – пригнічення) – фаза промислового циклу, стан економіки, що характеризується тривалим застоєм на низькому рівні (нижчому за попередній)

Дерево цілей держави – класична ієрархія цілей держави, отримана внаслідок їх структуризації; унаочнює взаємозв'язок багатьох цілей і підцілей різного змісту (соціальних, політичних, економічних, духовних тощо), їх узгодження для досягнення якісних змін у визначеному напрямі

Державна влада – політико-правовий інструмент забезпечення функціонування держави та реалізації її місії через систему повноважень і механізмів, що застосовуються від імені держави спеціально утвореними органами

Державне антикризове регулювання – макроекономічна категорія, що відображає відносини, які виникли при організаційно-економічних і правових діях держави для захисту підприємств від кризових ситуацій. Воно виходить із аналізу ситуації та максимально конкретної мети розробки інструментів, здатних подолати кризові ситуації

Державне прогнозування – інструмент науково обґрунтованого передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану соціально-економічної та культурної сфер у майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного, соціального і культурного розвитку

Державне регулювання – сукупність цілеспрямованих форм, методів і напрямів впливу, що застосовуються органами державного управління для впорядкування системи суспільно-економічних відносин з метою

стабілізації і пристосування існуючої суспільно-політичної системи до умов, що змінюються

Державне регулювання в умовах ринкової економіки – вплив держави на економічну систему, спрямований на досягнення цілей її економічної політики

Державне регулювання економіки – комплекс заходів, інструментів і механізмів координації економічних відносин у суспільстві, суб'єктом якої виступає держава та її інститути з притаманними їм важелями цілеспрямованого впливу на перебіг господарських процесів

Державне регулювання кризових явищ – заходи впливу законодавчого, виконавчого, контролюючого характеру, які здійснюються з метою стабілізації ВВП та адаптації соціально-економічної системи до умов, що змінюються

Державне управління – вид діяльності держави, здійснення управлінського організуючого впливу шляхом використання повноважень виконавчої влади через організацію виконання законів, здійснення управлінських функцій з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку держави, її окремих територій, а також забезпечення реалізації державної політики у

відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод

Державне управління інноваційно-інвестиційним процесом – комплексне системне впровадження інноваційної політики держави на всіх стадіях інноваційного процесу (створення нового виробу; здійснення науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок; підготовки та організації серійного виробництва продукції; просування нового товару на ринок), а також формування державної інвестиційної політики для ресурсного забезпечення цього процесу

Державне управління національною безпекою – специфічний вид державного управління, який охоплює соціально-економічну, культурну, політичну та інші сфери суспільного життя

Державний механізм – сукупність органів державної влади, організованих на засадах конституційного принципу поділу державної влади для реалізації цілей держави

Державні резерви – стратегічні запаси сировини, матеріалів, палива, деяких видів техніки, продовольства та інших матеріальних продуктів, необхідних для

безперебійного функціонування економіки на випадок надзвичайних ситуацій, потреб оборони тощо, що створюються і регулярно поповнюються державою

Дефіцит бюджету – частка видатків бюджету, що перевищує його доходи; відображає обсяг додаткових фінансових ресурсів, які необхідно залучити (запозичити), щоб покрити запланований обсяг видатків

Дефолт – невиконання зобов'язань, неспроможність здійснювати своєчасні процентні й основні виплати за борговими зобов'язаннями або ж неспроможність виконувати умови договору щодо випуску облігаційної позики

Диверсифікація – розподіл інвестиційного портфеля за класами активів та емітентами з метою зменшення неринкового ризику.

Директивне планування – обов'язкове виконання об'єктом управління завдань, установлених суб'єктом управління. У ринковій економіці може здійснюватися лише в екстремальних ситуаціях (глибока економічна криза, воєнні дії та період відновлення після їх завершення)

Діагностика у державному управлінні – аналіз стану об'єктів та процесів у системі державного управління з метою виявлення проблем їх функціонування та розвитку

Доходність – відносний приріст капіталу від здійснених інвестицій. Очікуваний рівень доходності надає привабливості тим чи іншим інвестиціям.

Доходність до погашення (ринкова доходність) – це очікувана доходність по облігації. Доходність, яку отримує інвестор, так звана реалізована доходність, співпадає з очікуваною за умови тримання облігації до погашення та реінвестування купонів за ставкою, що дорівнює доходності до погашення.

Економічна криза – гострі протиріччя в економіці країни чи економічному стані фірми (кризи виробництва і реалізації товару, кризи неплатежів, банкрутства й ін.)

Економічний ризик – втрата національного багатства, зниження конкурентноздатності країни, падіння інвестиційної привабливості економіки, збільшення частки ВВП на душу населення, рост рівня інфляції

Економічна експансія – розширення сфери впливу окремих країн, монополій, транснаціональних корпорацій

внаслідок витіснення інших країн, компаній корпорацій, захоплення ринків збуту тощо

Експертна діагностика – діагностика, яка будується на інформації, одержуваної для цілей діагнозу контактними методами за допомогою проведення спеціальних експертних опитувань

Емісія цінних паперів – це випуск цінних паперів або паперових грошей.

Емітент – об'єкт, що здійснює випуск (емісію) цінних паперів на ринку з метою залучення додаткового капіталу. Емітентом може бути держава (загальнодержавний або місцевий орган влади), а також державні та приватні компанії.

Єврооблігації (або євробонди) - це міжнародні боргові цінні папери, які випускаються у валюті і розміщуються на міжнародному фінансовому ринку.

Європейський стабілізаційний механізм – це фонд фінансової допомоги країнам єврозони.

Європейські фондові індекси – це індикатори стану ринку цінних паперів.

Закритий пайовий інвестиційний фонд (ЗПІФ) – це тимчасова організація і форма колективних інвестицій, де інвестори володіють часткою майна фонду. Керує фондом керуюча компанія.

Інвестиційні монети – це золоті або срібні монети високої проби. Такі монети випускаються великими тиражами для інвестування, накопичення і заощадження активів. Інвестиційні монети карбуються центральними банками країн за спрощеною технологією.

Інвестиційна політика – комплекс урядових рішень, які визначають основні напрями, джерела та обсяги використання капітальних вкладень в економіку, різні її сфери та галузі

Інвестиційний банк – це кредитна компанія, яка займається фондовими облігаціями і виступає посередником в угодах.

Інвестиційна стратегія – визначені правила, згідно яких здійснюється управління капіталом. Якщо інвестиційна стратегія агресивна, то капіталовкладення здійснюються у високодоходні ризиковані активи. Якщо консервативна, то в найменш ризиковані низькодоходні. Інвестиційні стратегії

розрізняють також за періодом інвестицій на короткострокові, середньострокові та довгострокові.

Інвестиційний інструмент – актив, в який інвестор вкладає свої гроші з метою отримання в майбутньому доходу. Доход може бути у вигляді дивідендів, якщо це акція певної компанії, у вигляді ренти, якщо це нерухомість, або у вигляді приросту вартості активу (наприклад, інвестор купує цінний папір по 100 грн., а згодом продає за 150 грн.).

Інвестиційний фонд – це організація, яка вкладає гроші клієнтів в цінні папери та інші активи. Фонд є частиною акціонерного товариства. Управляє організацією керуюча компанія. Завдяки тому, що покупку цінних паперів ведуть професійні учасники фондових ринків, клієнти несуть мінімальні ризики.

Індекс фондового ринку – середнє значення динаміки певної групи емітентів. Найчастіше до індексу фондового ринку входять найбільші компанії. Якщо протягом певного періоду всі ці компанії торгувалися на ринку по-різному, то індекс відображає середнє значення за результатами цих торгів. Кожна фондова біржа розраховує свій індекс, який віддзеркалює загальний настрій інвесторів на біржі. Індокси

можуть розраховуватись і по галузях – індекс транспортних компаній, індекс будівельних компаній тощо.

Індексний фонд спільного інвестування – фонд, портфель якого формується виключно з акцій тих компаній, що входять до індексного кошика обраного індексу. Наприклад, якщо це індексний фонд «Української біржі», то в його портфелі будуть акції лише тих 15-ти компаній, які зараз входять в індекс «Української біржі». Такі фонди вважаються пасивними, оскільки управляючому не потрібно ухвалювати самостійних торгових рішень.

Індикативне управління – механізм координації інтересів і діяльності державних і недержавних суб'єктів управління економікою, що поєднує її державне регулювання з ринковим і неринковим саморегулюванням і ґрунтується на розробленні системи показників (індикаторів) соціально-економічного розвитку

Інноваційна модель розвитку – модель, яка відтворює процеси широкомасштабного введення у господарський обіг через інновації таких продуктів інтелектуальної праці, як передові технології, зокрема, енерго-, ресурсозберігаючі технології, науково-технічні розробки та інші об'єкти прав

інтелектуальної власності, створених у науково-технічній сфері діяльності, а також запровадження ефективних організаційно-управлінських рішень з метою їх комерціалізації або отримання соціально-економічного ефекту

Інноваційна політика держави – напрям державної політики, зорієнтований на формування нової економіки країни, що базується на знаннях, розвиток конкурентоспроможного наукомісткого виробництва на основі досягнень науки, технології і техніки

Іноземні інвестиції – це грошовий внесок нерезидентів в компанії і підприємства країни, фонди, цінні папери для отримання частки прибутку. Зазвичай іноземні інвестиції робляться на тривалий період.

Інсайдерська інформація – це службова конфіденційна інформація компанії. Розголошення таких даних може змінити імідж і позиції компанії, вплинути на ринок цінних паперів.

Інтелектуальний капітал – сума знань, досвіду, професійної підготовки й інтуїції всіх працівників підприємства, закладу, держави

Інтервальний пайовий інвестиційний фонд – це фонд, який викупує свої паї у інвесторів в певні терміни.

Інтернет-трейдинг – це система, яка дозволяє інвесторам проводити торги цінними паперами та валютою не на біржі, а через інтернет.

Інфляція – процес знецінення грошей, в результаті якого втрачається їхня купівельна спроможність. Інфляція спостерігається тоді, коли грошова маса в економіці збільшується швидшими темпами, ніж товарна. Уникнути впливу інфляції дозволяє володіння акціями, оскільки вони мають під собою матеріальне забезпечення.

Капітал – матеріальні або нематеріальні ресурси, які можна інвестувати з метою збільшення. Капіталом можуть виступати гроші, цінні папери, нерухомість, дорогоцінні метали тощо.

Кваліфікований інвестор – це фізична або юридична особа, яка виконує купівлю-продаж різних видів цінних паперів, спеціалізованих послуг і інших фінансових інструментів. Такі інвестори мають унікальні знання і привілеї і можуть укладати угоди, які не доступні недосвідченим учасникам ринку.

Кількісний аналіз ризику дає змогу визначити кількісні характеристики ризиків (ймовірність відхилення від очікуваного результату, прогнозована величина можливих збитків тощо)

Компанія з управління активами – фінансова компанія, що володіє ліцензією на управління активами, і, відповідно, управляє капіталом інвесторів. Співпраця з інвесторами, як правило, здійснюється через фонди спільного інвестування. Інвестори вкладають свій капітал у фонд, а управляюча компанія управляє цим фондом, регулярно звітуючи перед інвесторами і відповідними регулюючими державними органами.

Контроль у сфері державного управління – важлива функція державної влади та управління, яка дає змогу не тільки виявити, а й запобігти помилкам і недолікам у діях суб'єктів державного управління, шукати нові резерви та можливості

Кон'юнктура ринку – співвідношення попиту до пропозиції. Наприклад, якщо попит на акцію переважає над пропозицією, тобто охочих купити акцію більше, ніж

продати, то ціна на акцію зростає. Якщо переважає пропозиція, то ціна знижується.

Криза державного управління – особливий переломний стан у розвитку і функціонуванні політичної системи суспільства, державно-владних структур, що визначається нестабільністю, розбалансованістю діяльності політичних інститутів, зниженням рівня керованості соціально-економічними процесами, загостренням політичних конфліктів, наростанням критичної активності мас

Кризи суспільного розвитку – це особливі стани в розвитку і функціонуванні політичної системи суспільства, державно-владних структур, яке характеризується такими ознаками, як: нестабільність, розбалансування діяльності політичних інститутів, зниження рівня керованості соціально-економічних та політичних процесів, загострення політичних конфліктів, збільшення критичної активності соціуму

Купон – це частина облігації, яка відрізається і обмінюється на дохід від відсотків за цінним папером.

Лістинг – це оформлення і допуск цінних паперів до продажу на біржі.

Механізм антикризового державного управління в системі державного управління – сукупність принципів, законів та процедур, які забезпечують прийняття та реалізацію управлінських рішень щодо передбачення небезпеки кризи, аналізу її симптомів, заходів для зниження негативних наслідків кризи і використання її факторів для наступного розвитку

Механізми державного управління – практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на будь-які суспільні відносини з метою досягнення поставлених цілей

Механізм державного регулювання кризових явищ – сукупність способів організації економічних відносин, які застосовує держава з метою забезпечення сприятливих умов для економічного й соціального розвитку

Механізми реалізації адміністративної реформи – практичні заходи, засоби, важелі, стимули, що забезпечують реалізацію адміністративної реформи: формування нових інститутів, організаційних структур та інструментів державного управління; створення відповідної правової бази; кадрове забезпечення нової управлінської системи;

зміцнення та формування її нових фінансово-економічних основ; наукове та інформаційне забезпечення державного управління, налагодження ефективного моніторингу його функціонування

Міжнародна фінансова корпорація – це організація по залученню інвестицій в країни, що розвиваються. МФК є структурним підрозділом Всесвітнього банку.

Моніторинг – комплекс наукових, технічних технологічних, організаційних та інших засобів, які забезпечують систематичний контроль (стеження) за станом та тенденціями розвитку природних, техногенних та суспільних процесів

Моніторинг в державному управлінні – система постійного спостереження за найважливішими поточними результатами, умовами та параметрами розвитку державного управління в розрізі окремих його сегментів з метою коригування та прогнозування

Накопичений купонний дохід (НКД) – це частина купонного процентного доходу по облігації, що розраховується пропорційно кількості днів, що минули від

дати випуску купонної облігації, або дати виплати останнього купонного доходу.

Національна шкала кредитних рейтингів – оцінка кредитних ризиків, на підставі результатів якої встановлюється ступінь кредитного ризику позичальника – регіону, органу місцевого самоврядування, галузі національної економіки, суб'єкта господарювання та окремих боргових інструментів – облігацій, векселів, позичок.

Номинал облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) – переважна більшість ОВДП мають номінал в 1 000 гривень або \$1000. Крім номінальної вартості, у кожній облігації є її ринкова ціна, яка постійно зростає з часом, а також змінюється в залежності від ринкової доходності. Ринкова доходність визначається на біржі в процесі торгів.

Номинальний дохід – дохід, що не враховує темпів інфляції. Наприклад, інвестовані 1000 грн. при доходності 10% річних за рік принесуть 100 грн. номінального доходу.

Номинальна вартість – вартість капіталу, що виражена в грошовому, а не в реальному еквіваленті. Наприклад, номінальна вартість у 1000 грн. через 5 років залишиться

1000 грн., а реальна вартість зміниться в залежності від рівня інфляції або дефляції. Щодо цінних паперів, то їхньою номінальною вартістю вважається та, за якою проводилося первинне розміщення. Таким чином, номінальна вартість цінного паперу залишається незмінною, а реальна змінюється в залежності від кон'юнктури ринку.

Облігація – вид боргових цінних паперів. За нею емітент повинен в буде виплатити власнику облігації певну частину або повну номінальну вартість паперу. Виплати проводяться грошима або майном.

Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) – борговий інструмент, що випускається Мінфіном України. Виплата купонів (періодичні нарахування процентів) та погашення держоблігацій гарантовані державою за рахунок коштів державного бюджету. ОВДП випускаються з метою фінансування дефіциту державного бюджету, а отже інвестори, які купують державні облігації, надають позику країні.

Облігації з плаваючою процентною ставкою (FRN) – це облігації, за якими розмір купонних процентних виплат

коригується залежно від економічного становища в країні. Вони займають третину від усіх облігацій в обігу.

Облігація з фіксованою процентною ставкою – купонна облігація, за якою дохід у вигляді встановленого відсотка виплачується інвестору один або два рази в рік.

Пайовий інвестиційний фонд – це вид колективних інвестицій, де всі інвестори володіють долею в фондовому майні.

Переказний вексель (тратта) – це папір з указанням від кредитора для позичальника виплатити обумовлену суму грошей представнику векселя.

Портфельні інвестиції – це інвестиції, які призначені для отримання доходу завдяки відсоткам та дивідендам. При цьому інвестор не вважає головною задачею управління компанією або проєктом, куди вкладаються гроші. Портфельні інвестиції зазвичай відрізняються від прямих своїм об'ємом.

Портфель фонду спільного інвестування – всі активи, якими володіє фонд. На отримані від інвесторів гроші управляючий формує портфель інвестиційного фонду з

різного класу активів та емітентів. Від того, наскільки якісно буде сформований портфель, залежить доходність фонду.

Примусова ліквідація підприємства – це процедура ліквідації неспроможного підприємства, що здійснюється за рішенням Господарського суду (як правило, у процесі провадження справи про банкрутство)

Прямі інвестиції – це вклади інвесторів у якісь компанії або проєкти. Прямі інвестиції відрізняються від портфельних тим, що у інвесторів значна доля в підприємстві, і вони мають права керувати бізнесом через свого представника в раді директорів. Зазвичай прямі інвестиції довгострокові.

Реальна вартість – вартість капіталу, що виражена в еквіваленті товарів та послуг. Наприклад, реальною вартістю 1000 грн. є той кошик товарів, який сьогодні на цю суму можна купити. Реальна вартість цінного паперу – ціна, за якою цей цінний папір сьогодні можна продати.

Реальний дохід – дохід з поправкою на інфляцію. Наприклад, інвестовані 1000 грн. при доходності 10% річних і темпі інфляції 8% за рік принесуть близько 20 грн. реального доходу, в той час як номінальним доходом будуть вважатися 100 грн. Реальний дохід для інвестора

важливіший, оскільки саме він оцінює купівельну спроможність його капіталу.

Реінжиніринг – створення принципово нових бізнес-процесів, що різко підвищують ефективність діяльності підприємства

Реструктуризація активів – включає в себе заходи, результатом яких є зміни у структурі та складі активної сторони балансу

Реструктуризація виробництва – передбачає внесення змін в організаційній та у виробничо-господарській сфері підприємства з метою підвищення його рентабельності та конкурентоспроможності

Реструктуризація підприємства – це здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зміну форм власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволенню вимог кредиторів

Реструктуризація управління – передбачає внесення змін в організаційній та в управлінській сфері підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності

Ризик – результат будь-якої діяльності, який можна виміряти за допомогою методів теорії ймовірності і закону великих чисел

Ризик-менеджмент – управління ризиками, яке спрямоване на зниження втрат від можливих негативних ситуацій у діяльності підприємства

Стратегія – детальний, всебічний, комплексний план, що призначений для забезпечення реалізації мети системи

Термін обігу облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП): довгострокові – понад п'ять років; середньострокові – від одного до п'яти років; короткострокові – до одного року.

Управлінська діяльність – сукупність вироблених досвідом, науковими пізнаннями і талантом людей навиків, умінь, способів, засобів доцільних вчинків і дій людини у сфері управління

Управляюча компанія – це один з кадрових учасників ринку цінних паперів. Компанія може укладати угоди не тільки від свого імені, але й представляти інтереси клієнта або групи клієнтів.

Управляючий фондом – професійний інвестор, що здійснює управління портфелем інвестиційного фонду – вибирає, які активи в конкретний момент краще купити, а які краще продати.

Фінансові ринки – ринки, на яких торгуються фінансові активи – валюта, цінні папери тощо.

Фонд взаємних інвестицій – це акційний портфель, який брокери купують за гроші вкладників. Портфель формують, ґрунтуючись на фондовому уставі.

Фонд змішаних інвестицій – фонд, у складі якого є акції та облігації. Фондом керує головна компанія, яка може обирати стратегію інвестицій.

Фонди спільного інвестування – один з найпопулярніших у світі методів інвестицій на фондовому ринку. Передбачає спільні інвестиції об'єднаними у фонд інвесторами. Управління фондом здійснюється професійним управляючим в особі компанії з управління активами. Весь

дохід фонду належить інвесторам, а компанія з управління активами отримує за управління лише обумовлену винагороду.

Фондова біржа – організований фондовий ринок. Як правило, це приватна компанія, основна діяльність якої полягає в організації торгів. На торгах здійснюється торгівля цінними паперами та похідними інструментами. На біржі реалізується попит і пропозиція на той чи інший цінний папір, і, відповідно, визначається його ринкова ціна. Кожна угода, що здійснена на біржі, відображається з метою інформування всіх інших учасників ринку. У кожній країні, як правило, є одна або декілька основних фондових бірж.

Фондовий ринок – загальний ринок, який включає як організовані, так і неорганізовані торги. На фондовому ринку можуть проводитися і біржові, і позабіржові операції. Коли говорять про фондовий ринок, то найчастіше мають на увазі загальний ринок цінних паперів конкретної країни.

Ф'ючерс – це вид похідної цінних паперів, певний договір. Згідно з ним продавець постачає якийсь базовий актив, а покупець сплачує вказану в договорі суму. Ф'ючерси зазвичай торгуються на біржах, і базові активи стандартні.

Хедж-фонд – фонд інвестицій, який не має жорстких законодавчих обмежень щодо вибору фінансових інструментів.

Ціна ризику – розмір втрат організації як результату діяльності в умовах невизначеності

Цінний папір – документ, що надає певні фінансові права.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3870/1/%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B0%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>.

2. Горбаченко С.А. Проєктний менеджмент : навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 12 «Інформаційні технології». Одеса, 2020. 263 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle>.

3. Джозеф Хігні, Пол Дж. Філдінг. Управління проєктами. Вид-во Фабула, 2020. 512 с.

4. Інвестиційний менеджмент. Конспект лекцій. Вид-во «Буковинська бібліотека. URL : <https://buklib.net/books/35259/>.

5. Кавтиш О.П. Моделі управління проєктами: рекомендації до виконання розрахункової роботи [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та

заочної форм навчання другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 60 с.

6. Коваленко О. С., Добровська Л. М. Проєктування інформаційних систем: Загальні питання теорії проєктування ІС (конспект лекцій): навч. посіб. для студ. спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 192с.

7. Лактіонова О. А. Навчальний посібник з дисципліни «Інвестування». Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2019. 256 с.

8. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підручник. Київ : «Центр учбової літератури» , 2009. 472 с.

9. Національна стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. URL : <https://ukraineinvest.gov.ua/uk/fdi-strategy/>

10. Поєдинок В. В. Форми та засоби державного регулювання інвестиційної діяльності. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>

11. Приймак В. М. Управління проєктами. Збірник кейсів : навч. посіб. Київ: Київський національний

університет імені Тараса Шевченка, 2021. 268 с. URL: :
[https://www.researchgate.net/publication/344136281_Upravlin
na_proektami_Zbirnik_kejsiv](https://www.researchgate.net/publication/344136281_Upravlin_na_proektami_Zbirnik_kejsiv).

12. Рубцова-Каменська Г. Державне управління інвестиційною діяльністю за участю іноземного інвестора. *Господарське право і процес*. 2019 № 107 С. 66-72. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.10.11>

13. Словник термінів з управління проєктами: PMI Версія 3.3, травень 2022 р. URL: https://pmiukraine.org/wp-content/uploads/2022/05/PMILexicon3.3_Ukr.pdf.

14. Управління державними інвестиційними проєктами. Міністерство економіки України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=7682975d-a946-49c0-9a13-484c6b0ce3b2&title=VprovadzhenniaReformiUpravlinniaDerzhavnimiInvestitsiiami>

15. Шашкова Н.І., Фадєєва І.Г., & Казакова Т.С. (2021). Управління проєктами в ІТ сфері: застосування гнучких методологій. *Наукові Записки Львівського Університету Бізнесу та Права*. Серія Економічна. Серія Юридична, 28, 166–172.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.5346802>.

16. Dergach A. Organizational support of state management of investment projects. Біоекономіка і аграрний бізнес. 2022. №13(2). С.17-27. DOI: [http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13\(2\).2022.17-27](http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13(2).2022.17-27)

17. Investment management: study guide for students of the specialty 073 “Management”. L.V. Shynkaruk, M.M. Dielini, T.O. Vlasenko, A.V. Dergach. Kyiv: NULES, 2023. 336 p. URL: <https://nubip.edu.ua/node/23701/12> (електронна бібліотека).

Інформаційні ресурси:

18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

19. Глобал Форум щодо Управління проєктами. URL: <http://www.pmforum.org>.

20. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

21. Журнал «Агросвіт» - наукове фахове видання з питань економіки: веб-сайт. URL : <http://www.agrosvit.info/>

22. Книги, присвячені управлінню проєктами та інструментам управління проєктами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books>

23. «Маркетинг і менеджмент інновацій»: веб-сайт.
URL : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>

24. «Менеджмент»: веб-сайт. URL :
<http://menagement.knutd.com.ua/>

25. Міжнародна Асоціація управління проєктами IPMA (Швейцарія). Офіційний сайт. URL:
<http://www.ipma.ch>.

26. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
URL : <http://portal.rada.gov.ua>

27. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
URL : <http://kmu.gov.ua>

28. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>

29. Принципи та інструменти керування проєктами. Ініціювання проєкту. Б24 – Інформаційний Бізнес Портал.
URL : <https://www.buh24.com.ua/printsipi-ta-instrumenti-keruvannya-proektami-iniciyuvannya-proektu/>

30. Проєкт про бізнес-технології (головні теми: кооперація, системи управління якістю, маркетинг і Internet, дисконтна програма): веб-сайт. URL : <http://udc.com.ua/>

31. Про внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність щодо державних інвестиційних

проектів»: Закон України від 22.12.2011 №2623. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1981-19#Text>

32. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

33. Центральний юридичний портал України URL : <http://studrada.com.ua/libonline>

34. Investment management: study guide for students of the specialty 073 “Management”. L.V. Shynkaruk, M.M. Dielini, T.O. Vlasenko, A.V. Dergach. Kyiv: NULES, 2023. 336 p.

35. McKinsey Quarterly (Електронний журнал консалтингової компанії McKinsey, присвячений управлінню бізнесом у різних галузях): веб-сайт. URL : <http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=37>

Додаток А
(до практичної роботи №3)

Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного
клімату в Україні станом на 05.10.2023

За даними Національного банку України обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України (залишків) (*інструменти участі в капіталі та боргові інструменти*) станом на 31.12.2021 року становив 65 746,8 млн дол. США.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

Станом на 31.12.2021 найвагоміші обсяги прямих інвестицій (залишків) були спрямовані до підприємств промисловості – 43,7 відс. та установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 15,5 відс.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 31,7 відс., Нідерланди – 21,6 відс., Швейцарія – 5,8 відс., Велика Британія – 4,6 відс., Німеччина – 4,6 відс., Австрія – 3,0 відс., Люксембург – 2,4 відс. і Франція – 2,0 відс.

За даними платіжного балансу, опублікованого на сайті Національного банку, за вісім місяців 2023 року

чистий приплив прямих іноземних інвестицій оцінено у 2,9 млрд дол. США (у тому числі реінвестування доходів³ – 2,3 млрд дол. США).

Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України в 2022 році склали 409660,0 млн грн.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами освоєння капітальних інвестицій, в **2022** році залишаються: *промисловість* – 30,8 відс., *сільське, лісове та рибне господарство* – 12,6 відс., *транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність* – 12,1 відс., *оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів* – 9,0 відс., *державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування* – 8,9 відс., *будівництво* – 8,0 відс., *охорона здоров'я та надання соціальної допомоги* – 4,3 відс., *інформація та телекомунікації* – 4,1 відс., *операції з нерухомим майном* – 3,5 відс.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у **січні-грудні 2021 року** освоєно 68,6 відс. капіталовкладень.

Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 5,0 відс.

За рахунок державного та місцевих бюджетів у січні-грудні 2021 року освоєно 17,6 відс. капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 0,1 відс. усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 5,4 відс. Інші джерела фінансування становлять 3,3 відс.

В умовах військової агресії з боку російської федерації та введенням воєнного стану на території України відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» Верховна Рада України та Уряд працюють, зокрема, над відновленням економіки, допомогою підприємцям України та створенням умов для залучення інвестицій в Україну.

З метою стимулювання залучення в економіку України стратегічних інвесторів, підвищення інвестиційної привабливості України, створення нових високооплачуваних робочих місць, а також зростання конкурентоспроможності економіки через запровадження державної підтримки великих інвестиційних проєктів

прийнято Закон України *«Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні»*.

09 серпня 2023 року Верховною Радою України прийнято Закон України *«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями»* (далі – Закон), який набрав чинності.

Основною метою Закону є стимулювання залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій шляхом спрощення вимог до інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, удосконалення форм державної підтримки для реалізації таких проєктів, що створить сприятливі умови для залучення більшого кола інвесторів та збільшення кількості інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, а також сприятиме розвитку регіонів, де вони будуть реалізовуватися.

Законом, зокрема, внесено зміни до Закону України *«Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні»* в частині:

розширення сфер, у яких може реалізовуватися інвестиційний проєкт із значними інвестиціями (додано сферу електронних комунікацій, діяльності з виробництва

біоетанолу, який призначений для виробництва як компонент палива, виробництво біогазу та біометану);

надання можливості заявнику не раніше ніж за 18 місяців до дати подання заявки до уповноваженого органу здійснити значні інвестиції в об'єкти інвестування в обсязі, що не перевищує 30 % загального обсягу значних інвестицій, необхідних для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями;

надання можливості заявнику виступати інвестором із значними інвестиціями, якщо він є окремою юридичною особою створеною для реалізації інвестиційного проєкту, та стороною спеціального інвестиційного договору, як інвестор;

доповнення форм державної підтримки, а саме: компенсація за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями;

компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, необхідних для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями; звільнення від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями;

зменшення межі розміру значних інвестицій (з 20 млн євро до 12 млн євро) та кількості створених нових робочих місць впродовж строку реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями, а саме: змінено та диференційовано вимоги щодо створення робочих місць для можливості залучення до інвестиційного процесу більшого кола суб'єктів господарювання - не тільки великих, але й середніх підприємств;

встановлення можливостей для доопрацювання, а не повернення поданих інвестором документів, зокрема техніко-економічного обґрунтування та спеціального інвестиційного договору, в рамках проведення оцінки інвестиційного проєкту із значними інвестиціями, а також можливості проведення переговорів із залученням представників уповноваженої установи для узгодження положень спеціального інвестиційного договору після

отримання висновку про доцільність реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями та укладення спеціального інвестиційного договору;

передбачення повернення державної підтримки в повному обсязі у разі недосягнення обсягу значних інвестицій, який визначений законопроектом (12 млн євро), неможливість збільшити обсяг державної підтримки, коли фактичний обсяг значних інвестицій більше, ніж визначений у спеціальному інвестиційному договорі, а також можливість корегування обсягу державної підтримки, якщо фактичний обсяг значних інвестицій менший, ніж передбачено спеціальним інвестиційним договором, шляхом внесення змін до такого договору.

Також внесено зміни до Земельного кодексу України в частині доповнення положеннями щодо звільнення від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва інвестора із значними інвестиціями для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями.

Ще одним механізмом залучення інвестицій є *індустріальні парки* - це потенційні промислові майданчики для релокації компаній із інших країн з метою диверсифікації ланцюгів поставок, що вирішують питання

скорочення часу до початку роботи (Time-to-Market) компаній беручи до уваги час, необхідний для пошуку оптимальної локації, початку будівництва і введення об'єктів в експлуатацію.

Закон України «Про індустріальні парки» передбачає спрощений порядок надання в оренду чи власність земельних ділянок у межах індустріальних парків, довготривалість і сталість господарських відносин в рамках індустріальних парків, надання державного стимулювання для розвитку зареєстрованих індустріальних парків. Таке державне стимулювання може здійснюватися за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством, а також шляхом супроводу інвесторів місцевими і центральними органами виконавчої влади, профільними установами та організаціями у вирішенні ними питань, пов'язаних із розвитком індустріальних парків.

Крім того, Верховною Радою України 21.06.2022 прийнято Закони України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» (далі - Закон № 2330) та «Про внесення зміни до статті 287

Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» (далі - Закон № 2331).

Довідково: Законом № 2330 вносяться зміни до Податкового кодексу України якими, зокрема, запроваджується:

— звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків, виключно для власного використання під здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах);

— звільнення від податку на прибуток протягом десяти років;

— надання права органам місцевого самоврядування встановлення пільгових ставок податку на нерухомість і плати за землю.

Законом № 2331 вносяться зміни до Митного Кодексу України, якими, зокрема, запроваджується звільнення від оподаткування митом нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків виключно для власного використання для здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах).

Також відповідно до законодавства ініціатори створення і керуючі компанії індустріальних парків можуть створювати малі системи розподілу електричної енергії індустріальних парків.

Створення малих систем розподілу електричної енергії індустріальних парків може значно спростити й прискорити приєднання до системи електропостачання учасників та інших суб'єктів індустріальних парків.

Не зважаючи на об'єктивні труднощі, пов'язані з можливістю державного стимулювання індустріальних парків (цього року відсутнє відповідне фінансування з державного бюджету), Уряд продовжує взаємодіяти з центральними і місцевими органами виконавчої влади,

іншими державними органами та установами (зокрема, Державною установою «Офіс із залучення та підтримки інвестицій»), органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також міжнародними і іноземними партнерами з питань створення умов для розвитку індустріальних парків в Україні.

Так, за результатами спільної взаємодії органів місцевого самоврядування, Мінекономіки та Мінфіну нещодавно Уряд вніс зміни до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590.

Відповідно до цих змін органи місцевого самоврядування можуть витрачати кошти місцевого бюджету на виготовлення проєктної (проєктно-кошторисної) документації, нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування зареєстрованих індустріальних парків, що розміщуються за їх територією.

Також Мінекономіки за сприяння проєкту технічної допомоги ЮНІДО та за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади формує політику сприяння запровадженню в Україні моделі еко-індустріального парку.

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р схвалено Стратегію розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки (далі – Стратегія). Стратегія покликана допомогти більш ефективно використовувати потенціал індустріальних парків у рамках процесу децентралізації управління та сприяти вирішенню питань щодо зупинки деградації довкілля, створення додаткової вартості та нових кваліфікованих робочих місць.

Ще одним інструментом є *угоди про розподіл продукції* (далі – Угода). Відповідно до Угоди одна сторона - Україна доручає іншій стороні - інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на визначеній ділянці надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) є одним з ефективних інструментів залучення додаткових інвестицій у державний сектор економіки України та одночасно з цим є дієвим механізмом, який сприяє розвитку відносин між державними органами та бізнесом. Держава гарантує додержання встановлених законодавством України умов для провадження діяльності приватних партнерів, пов'язаної з виконанням договорів, укладених у рамках ДПП, додержання прав і законних інтересів приватних партнерів.

Однією з форм здійснення ДПП є *концесія*, що передбачає надання концесієдавцем концесіонеру права на створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг у порядку та на умовах, визначених концесійним договором, а також передбачає передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику, що охоплює ризик попиту та/або ризик пропозиції.

Незважаючи на всі виклики та труднощі, які принесла війна в Україні, Уряд України працює над створенням умов для ефективного залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку України.

Так, внесені у 2022 році зміни до бюджетного законодавства відкрили новий механізм залучення коштів для реалізації проєктів на умовах ДПП, який дає можливість державним партнерам брати довгострокові зобов'язання в рамках договорів ДПП, а приватним партнерам (концесіонерам) надає впевненості у виконанні державою своїх зобов'язань та функціонуванні механізму ДПП (концесії).

Це важливий крок для реалізації соціально значущих проєктів, які найчастіше реалізуються за моделлю ДПП на основі доступності інфраструктури з платежами за експлуатаційну готовність.

Крім того, Міністерство економіки України наразі працює над внесенням змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій за допомогою механізму ДПП для прискорення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва

нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнне економічне відновлення України.

Основні принципи стратегії реконструкції інфраструктури в Україні (яка базуватиметься на інноваціях, соціальній відповідальності) та основні передумови успішного використання ДПП в Україні, зокрема:

- міцний інституційний потенціал і підтримка міжнародних фінансових організацій (МФО) та інституцій фінансування розвитку (ДФІ), включаючи міжнародні банки розвитку;
- гарантії оплати для приватних партнерів;
- страхування від повторних ризиків військових дій;
- чіткий і послідовний список життєздатних проєктів;
- оптимізовані та стандартизовані прозорі процедури відбору інвесторів;
- доступні шаблони тендерної документації для групи проєктів.